

და | ზოგადობას შეეძლო გამოერ

შვილმა როლი გააუფუხა. პირიქით
ბედის მოეწონა კიდევ, თან-თანად
ფრანც მობარის როლი იძლეოდა მა-
ღალიანა, რომ ცოტად თუ გვეყვარ-
ხელოვნებული არტისტი არ გააუ-
ქებს. ზარდაღოშვილი კი საკმაოდ ბ-
ხელოვნებულ მსახიობად მიგვაჩინ-
ბარაშ იმ მდიდარი მასალით, რომელ-
საც ფრანც მობარი იძლეოდა, რა თქ-
უნდა, მან ვერ ისარგებლა. ჩვენ გვ-
არა გვაქვს, რომ შემდეგში, უფრო
კარგ პირობებში და უფრო მეტის რ-
ღების შემდეგ, ახალგზხდა არტისტი ბ-
ვინად უკეთესად დაასაზოგავინ ფრან-
ც მობარს. ამ საღამოთი მსახიობს ა-
ქარება ეტყობოდა, მეოცე პირ-
ველი მოქმედება და ზოგიერთი
ადგილი სხვა მოქმედებისა ანკ-
რასეულის ტემპით გააჯარა, რაც ა-
შეფერხება ხასიათს ფრანცისა, რ

მედიკოსი თვის სიტყვას და მოქმედებას დიდ ანგარიშს უსწევს და რომელსაც ყველაფერი წინადადება აწარმოვს დაწინაურებული პირველი სურათები მსახიობმა მკითხველს ვერ გადმოგვცა ფრანკის ნიღაბ-ფარებული გიგანტობა.

დანიარჩენი მსახიობი ჩვეულებრივი იყენებ.

პიუსის დაწყებამდე ბანა იმედგამოცხადებდა წაიკითხა იგი: გამართლის წერილი მიღწერის შესახებ. ფარ-დაზე მივკრათ სურათი, რომელიც უფრო იმედგამოცხადებდა ჰგავდა, ვიდრე მიღწერის.

ქუთაისი. კაცი ყველაფერს მიეცევა. ქუთაისელები შეგუწულნი არიან ესრედ წოდებულ „ქალაქის თეატრს“, თორემ უცხო კაცისთვის ამ თეატრში რამდენიმე საათის გატარება სიამაყეა. აქ, წამება იქნება. ენ-ლანდელი გამგენი თეატრისა სკი-ლოტენ ეს „წამება“ შეამსებუკონ, მაგრამ რას უნათა უწნათ გულ-ფრანკის, რომელიც ყველაფერი შეგვრის, გარდა თეატრისა.

ხშირად აღძრულა ლაპარაკი ამ თეატრის გაყიდვისა და ახალის აშენების შესახებ, მაგრამ, ხშირ მოგვსენებათ, ჩვენ ლაპარაკით უფრო თავს ვიჭყევი, ვიდრე საქმეს ვაკეთებთ. ლაპარაკი ლაპარაკად რჩება და თეატრის კი არა შენობაობა, მით უმეტეს ეს არც ისეთი ადვილი საქმეა.

უკანასკნელ ორი წლის განმავლობაში ქუთაისში დაარსდა რამდენიმე კულტურული დაწესებულება — დრამატული საზოგადოება, წერა-კითხვის საზოგადოების განყოფილება, სახალხო უნივერსიტეტის საზოგადოება, და საქართველოს სახალხო სახლის უფრო თვალსაჩინო შეიქმნა. საკმაო აღწერაა, რომ ლექსების გამართვა თეატრში ჯდება 50 მანეთად, და ამისთანა პირობებში გაძნელებულია ოქციებისა, რეფერატებისა და სხ. კითხვა. იგივე დაწესებულებანი უბრალოდ არიან და ესეც მეტად აფერხებს საქმეს. ბოლო მიმოხილვისა და სამკითხველოს გახსნა შეუძლებელი საქმეა დღევანდელ პირობებში.

ყოველსავე ამან კვლავ გამოიწვია ლაპარაკი სახალხო სახლის აშენების შესახებ და როგორცა სჩანს, ეს ლაპარაკი ლაპარაკად არ დარჩება. სახალხო უნივერსიტეტის გამკვრივის არჩევანთანავე, წერა-კითხვის საზოგადოების განყოფილების ინიციატივით შესდგება კრება ქალაქისა და ყველა ადგილობრივი კულტურული დაწესებულებების წარმომადგენელთა თანადსწრებით. კრების მოწვევამდე შეიკრიბება ცნობები სახალხო სახლების ღირებულებისა, სხვა და სხვა გვეგონება და ამასთან იგი შეუდგება იმის გამორკვევას, რა გზით შეიძლება ამ ფრიად საქრო საქმის განხორციელება.

ჩვენ კარგად გვესმის, რომ ზევით დასახელებული დაწესებულებანი ვერ შესძლებენ თავიანთ საშუალებებით სახალხო სახლის აგებას, მაგრამ რაკ საქმეს დაიწყებენ, მაშინ, გარდა ქალაქისა, დახმარებას გაუწევენ თვითონ საზოგადოება და კერძო ქველშეკმენი, ბოლო შეგირებული ძალა გვევარა, „შეუძლებელი“ სახლად.

კერძოთ ქალაქი, რამდენადაც ჩვენ ვიცით, ამ საქმის დასახ რეგვიწოდებდა არსებულ თეატრის განადგობით სულ მცირე 20,000 მანეთს გადასცემს საქმის მეთაურთა და, გარდა ამისა, მოუპოვებს ადგილს სახალხო სახლის ყოველივე ეს იმედს გვაძლევს, რომ ქუთაისიც მოესწრება სახალხო სახლს.

წარსულიდან

ქუთაისის გუბერნიის მცხოვრებთ კარგად ახსოვთ ცნობილი და ძლიერი გუბერნატორი ლევოზოვი. ეს გუბერნატორი ერთხელ დაბახონს ეწვია, გიორგობის დღესასწაულის დროს, 23 აპრილს. წიკრის გათავების დროს მივიდა ეკლესიაში, დათავილიყო თემი და ეკლესიის გაღავანი. არ მოეწონა, როდესაც ეკლესიის ეზოში გარდაცვალებულთა სასაფლაოები დაინახა. არ მოეწონა აგრეთვე თემობაზე ბურთის თამაში ხალხისა. მოიხმო ბლალოჩინი ქუთათელაძე, ბევრი უკადრის სიტყვები ჰქარა და თითო დაემუქრა ხალხში, მღვდლობას ჩამოკრთამე, თუ ეკლესიის ეზოში დამინახავს ვინმე და ეს ბურთის თამაში არ მოგიშლიათ...

ბლალოჩინი პ. ქუთათელაძე წავიდა ქუთაისში და წესრიგად ეპისკოპოსს გუბერნატორისაგან შეურაცხების შესახებ.

ეპისკოპოსმა გაბრიელმა შემდეგი მისწერა გუბერნატორს ლევოზოვს: „თქვენო ბრწყინვალეობა! მე რომ ყურადღება არ მივაქციო ძლიერისაგან უსაფუძვლოდ დაჩაგრულს, სუსტს საწყალსა მღვდელს პრის და არ გამოვეყო მაგო, მაშინ არა თუ ეპისკოპოსის წოდების, არამედ უბრალო კაცის წოდების ღირსი არ ვიქნები. მე გავიგე, რომ თქვენ სრულებით უსამართლოდ შეურაცყოფა მივიყენე ბათი ხონში, გიორგობას ჩემი ბლალოჩინის პ. ქუთათელაძისთვის, რომელიც სრულებით დამნაშავე არ არის იმაში, რაშიც დადნაშავედ გიცნიათ იგი და თითქმის ქნევილ და მუქრებიხრით ხალხში. მე მოვიტხოვდი თქვენგან, რომ წასულიყავით დაბახონში, შეგვეკრიბათ თქვენი მოხელენი და ხალხი, რომელნიც იყვნენ ამ შეურაცყოფის მოწამენი, და მათთან დაგებადგინათ თქვენი მიერ შეურაცყოფილ და მოგვხადათ მის წინაშე ბოდიში. დარწმუნებულიც იყავით, რომ ესეთი თქვენი საქციელი კი არ დაგმადბლებდათ თქვენ, არამედ ხალხს თვალში კიდევ აგმადლებდათ. მაგრამ მე ამას არ მოვიტხოვებ თქვენგან. მე ვითხოვ თქვენგან, დაინაზრათ თქვენს სასახლეში ყველა მოხელე, რომელნიც თქვენ გახლდნენ მაშინ ხონში და შეურაცყოფილი მღვდელი და მოხიბლილი ბოდიში ამ მოხელეთა თანადსწრებით. თუ თქვენ ამას არ ასრულებთ, მე იძულებული ვიქნები საქმე დავიწყო ამ შეურაცყოფისათვის; და დარწმუნებული ვარ, რომ თქვენს ბოლოს ჩრევის მიუღებლობა სანაწიფად გაიხდებოდა.“

გუბერნატორმა ლევოზოვმა ასეთი პასუხი გაუგზავნა: „თქვენო ყოვლად უსამღვდელოესობა, მოწყალეო მწყემს-მთავარო! აბასოდეს არ მივცემ ჩემ თავს ნებას, რომ თქვენ მამობრივ რჩევას ყურადღება არ მავაციო მე სვალდებულად მიმაჩნია თქვენი რჩევა მტკიცედ და შეუცვლელად აღვიარებო. გზიხვით მორჩილად მომიტმინათ, სანამ თქვენთან გახლდებიან და ამ საქმის თაობაზე მოგახსენებდით რამეს.“

გუბერნატორმა ლევოზოვმა ინახლო ეფისკოპოსს გაბრიელს და მის წინადადებას აღასრულა. იცის ყველამ, რომ ლევოზოვი ბოლოს გადაწყვიტა იქნა ოდესის გრაფიონი და ლევანდრე მეორე მივიდა ორესში, ლევანდრე წასდგა იმპერატორის წინაშე და მოახსენა: „თქვენო იმპერატორებო! აღდგა ბულესობა! ყოველივე ამ შევიღობათ არისო“. მაგრამ ხელმოწერა ბრძანა მისი დათხოვნა თანამდებობიდან და სასახლის კარს წოდებდა.

სოფლის ხუცესი.

გიგლიოზრაფია
(„ქველი საქარეფო“, ტ. 1, გამოცემა ქარ. საისტორო და ხელოვნებათა ხელმძღვანელის).

საქართველოს საისტორო და საეკონომიკური საზოგადოებამ გამოცემა წიგნი სათაურით „ქველი საქარეფო“. ეს წიგნი წიგნი პირველი ტომია იმ კრებულითა, რომლის საშუალებითაც ხსენებულ საზოგადოებას ახრდა აქვს დრო-გამოწმებით გვაწოდოს რეფერატები, გამოკვლევანი და სხვა ყოველ-გვარი მასალა საქართველოს ენოგრაფიის და წარსულის შესასწავლად.

ახლო გამოცემული წიგნი შესდგება ექვს განყოფილებისაგან: პირველში მოყვანილია ნეკროლოგები სამ ქართველ მოღვაწის, მათი სურათები, სახელდობრ: გაბრიელ ეპისკოპოსისა, ნიკოლოზ ბიზანშვილისა და ალექსანდრე კოწინისი, რომელთაც ბევრი რამ გაუყუტებიათ იმ საქმის სასარგებლოდ, რასაც ეხლა საქართველოს საისტორო და საეკონომიკური საზოგადოება ემსახურება. როგორც ნეკროლოგებიდან სჩანს, ამათი შრომა დაღუპვულია და საზოგადოებასაც ღირსეული პატივი უკით მათთვის მათ შესახებ ცნობების მოყვანით პირველ ტომში. წიგნის მეორე განყოფილებაში მო-

ცემულია საზოგადო კრებებზე წავითხული რეფერატები: არქიმანდრიტ ამბროსიას „ქველი შის ვარიანტი“ „ქართლის მოქცევისა“. ამ მოხსენებებში რეფერენტი მოკლედ აღნიშნავს ზოგიერთ თვალსაჩინო განხილვებს ქველი შის უდაბნოში მის-მეორე ნაპირე ქართლის მოქცევისა“ ახალ ვარიანტისა „შატბერდის“ „ქართლის ცხოვრების ვარიანტი“. ქელი შის ვარიანტი „ქართლის მოქცევის“ პირველი ნაწილი რეფერენტის აზრით, როგორც პალეოგრაფიული ნიშნები აჩვენებენ, უნდა ეკუთვნოდეს მე-13—14 საუკუნეს და უნდა იყოს გადმოწერილი ანა უფიანეს მე-11 საუკუნედანსაგან. არქიმანდრიტ ამბროსის რეფერატს მისდევს ორი სტატი და. კარიკა-ვილია. „დავით კურაპალატის გენეალოგია“ და „ვინ უნდა იყოს სუმატის ქრონიკის ავტორი“. პირველში ბანი კარიკა-ვილი ამტკიცებს, რომ მე-10 საუკუნის ტაო-კლარჯეთის მფლობელი; დავით დიდი კურაპალატი, როგორც თეიმურაზის „ქართლის ცხოვრების“ ვარიანტიდან სჩანს, იყო ბაგრატ მე-1-ის შვილი და არა სუმატ კურაპალატის ძის, ადარნასე კურაპალატის, შვილი, როგორც კურაპალატის, შვილი, როგორც კურაპალატის ვახტანგ მეფის მიერ შესწორებული „ქართლის ცხოვრება“. მეორე წიგნი კი გამოსტყვის პიპროტიურ აზრს „სუმატის ქრონიკის“ ავტორის შესახებ (ეს ნაწარმოები ეკუთვნის მე-10 და მე-11 საუკუნეებს). დ. კარიკა-ვილი, სხვა და სხვა მოსახრებებით, რომელნიც თავის სტატიაში მოჰყავს, ამბობს: სუმატ უნდა ყოფილიყო შვილი დავითისა, რომელიც იყო ძე ადარნასე კურაპალატისა, ბაგრატ მე-1-ის პაპის ძისა.

„ქველი საქარეფო“ მე-2 განყოფილებაში მოთავსებულია მეორე ნაწილი „წერილებისა საქართველოს ისტორიიდან“ გარედაქმნი (პირველი ნაწილი ამ ოთხი წლის წინდებ „მოამბეში“ ყოფილა დაბეჭდილი) და იუსტინე აბულაძის „მე-12 საუკუნის ქართული მწერლობის ხასიათი და რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანი“ და დამატება ამ რეფერატისა: „ვეფხისტყაოსნის“ ლექსიკონი“. დ. გარედაქმნი თავის რეფერატში არც კვებს სინამდვილის ცნობებისა, რომელთაც გვაძლევენ ჩვენი ისტორიული წყაროები მეფე ადრეკისა და ძველ ივერიაში არსებულ, ეგრეთ წოდებულ ორ-მეფობის შესახებ (იგოს კრისტეს დაბადების პირველი ხანები).

3. აბულაძის სიტყვით კიდევ „ვეფხისტყაოსანი“ არის ერთი იმ ნაწარმოებიდან, რომელნიც იწერებოდნენ მე-12 საუკუნეში, თამარის დროს, სპარსულ ლიტერატურის გავლენის ქვეშ. იგი ამტკიცებს, „ვეფხისტყაოსანი“ არის ერთი სპარსული შექმნილი აბაბულ თქმულებათაგან, რომელთაგან ბელმწიფეობა შესახებ. წერილის ავტორი „ვეფხისტყაოსნის“ ადარნასე „ბარამიანს“ და ბევრს სავტორს პარალობს მათ ფაბულათა შორის, ბანი აბულაძე ამბობს, რუსთაველს აუღია გარდაც უძველესი, „ბარამიანის“ ტიპის, აბაბულთაგან ქვეყნებისა და ხელმწიფეობის შესახებ სპარსული სადღე-გამოწმის „ზაბანა და ის გარდუქმანი თავისებურად, ეს, რასაკვირველია, არ ამკრებს რუსთაველის ნაწარმოებს. აი, კიდევ რას ამბობს ბანი აბულაძე: თუქცა ამბავი უცხო ქვეყნებს და ხელმწიფეებს ემეზობა, ავტორმა იმდენად შესცვალა და გადმოქართულა ეს ზღაპრული მოთხრობა, რომ დღეს, თვალწინაგან რომ გვედგას ის უცხო ხელმწიფეობის შესახებ ამბები, რომლებიც მან ლექსად გარდასტყვა, ჩვენ მსგავსებას ვერ ვპოულობთ მასში ისეთ დიდებულ ნაწარმოებთან, როგორიც არის „ვეფხისტყაოსანი“. ის იყო „ამბაღ ნათქვამი“, ეს კი — წყობილი მარგალიტი“, ის იყო ჩრჩხილი, ეს კი — გიგანის უმღელესი და უმშვენიერესი ნაწარმოები.

მე-4 განყოფილებაში მოთავსებულია ენოგრაფიული მასალა, სახლობი სიტყვები: ხალხური ზღაპრები და ხალხური ლექსები. 1. საგმირო და საისტორიო; 2. სხვა-და-სხვა ლექსები; 3. ოჯახის წევრთა, ნათესავთა და სტუმარ-მასპინძლობის შესახებ; 4. საბავშვო; 5. შინაური და გარეუღელ-ფრანკებისა და ცხოველებზე; 6. სატრეფილო; 7. მილოცვა, ლოცვა და შელოცვანი; 8. გამოცანები; 9. ანდაზები, ჩქარა-საქმელო და ზმა და 10. ნარკვევ ლექსები, შეგვრბილი სვესტი გაჩეხილთა მიერ სოფ. წყეში, ზეო-იმერეთს.

მე-5 განყოფილებაში მოყვანილია ენოგრაფიული მასალა, სახლობი სიტყვები: ხალხური ზღაპრები და ხალხური ლექსები. 1. საგმირო და საისტორიო; 2. სხვა-და-სხვა ლექსები; 3. ოჯახის წევრთა, ნათესავთა და სტუმარ-მასპინძლობის შესახებ; 4. საბავშვო; 5. შინაური და გარეუღელ-ფრანკებისა და ცხოველებზე; 6. სატრეფილო; 7. მილოცვა, ლოცვა და შელოცვანი; 8. გამოცანები; 9. ანდაზები, ჩქარა-საქმელო და ზმა და 10. ნარკვევ ლექსები, შეგვრბილი სვესტი გაჩეხილთა მიერ სოფ. წყეში, ზეო-იმერეთს.

ხალხური სიმღერები, გადაღებული ნოტებზე ილია კარგარეთლის მიერ. მე-6-ში მოცემულია საზოგადოების კრებების ოქმები და წევრთა სია.

უცხოეთი

მუშათა სინდიკატი და „ფაუსტი“-ს წარმადგენი.

პარიზში, 17 ნოემბერს დღე თეატრში წარმოდგინეს „ფაუსტი“. ამ წარმოდგენას დასწრეთა პორტუგალიის მეფე. თეატრი სავსე იყო ძვირფას ტანსაცმელში გამოწყობილი პარიზის საზოგადოება ოპერის მოსამსმენად მოსულიყო, თვლ-მარგალიტებით მორთულ-მოკაშულ თვალ-მარგალიტთა თვალმსაქმად სჭირდა. თეატრი ელექტრონით იყო გაიზარდებული — სადღესაწალო ელფური ელო ყველაფერს. დიდი ტუმბოები — მეფე პორტუგალიისა კმაყოფილი იყო. პირველი მოქმედება გათავდა. კმაყოფილებასა და განცხრომას კანადამ ბოლო მოეღო. გმურულ ტანსაცმელში გამოწყობილი ოცდა-ხუთმეტა კაცა კანადამ შესწევითა წარმოდგენა და ცივი წყალი გადასხა განცხრომაში მიღებულ ბურჟუაზიას.

ეფექტორზე მომუშავეებმა წარუდგინეს თეატრის დირექტორს მუშათა სინდიკატის მოთხოვნები, სადაც ნათქვამი იყო — თუ ჩამოთვლილ მოთხოვნებზე არ დაემაყოფილებოდა — მუშაობას შეწყვეტათ.

დირექტორი დარწმუნებდა, სხვა დროსათვის გადადოთ მოლაპარაკება. მუშები არ დასთანხმდნენ. დირექტორმა მოითხოვა სინდიკატის მდივანი პატო. იქვე იყო პატო და წარუდგა დირექტორს — ამოიღო ახალი ხელ-შეკრულება; გერბის ქაღალდზე დაწერილი და უხრბა მოაწერეთ ხელი. დირექტორი უარზე იდგა. პატომ ლაპარაკი არ გააგრძელა და წავიდა. კრებში რომ მდიოდა დირექტორმა მოაძრუნა და მოაწერა ხელი. ამით გათავდა „ფაუსტი“. ფიცხლავ გიჩაღდა მუშობა და ყველაფერი თავის რიგსა და დროზე იქნა ჩატარებული.

გნცხრომაში მყოფ ბურჟუაზიას და მცვეს პორტუგალიის არცეა გუკი-აი, თუ რა ხდებოდა კულისებში ანტრატის დროს.

მუშათა სინდიკატის მდივანს სხვა დროსაც უხმარია ასეთი ხერხი. ერთ დიდ სასტუმროში წვდომი იყო გამართული. მუშებმა მოთხოვნები წარმოადგინეს და თუ არ დაემაყოფილებდნენ — მუშები ჩააპრობდნენ სინათლეს.

ჩინელების ამბობა ამერიკაში.
ფრანკლენდიდან „ნოე. გრემ-ას“ საკუთარი კორესპონდენტი დებე-ში აცხობინებს გაზეთს, რომ ჩინელების უბანში საიდუმლო პოლიტიკურ ორგანიზაციითა წევრებს შორის შეტაკება მოხდა. თუ დაუჯერო კორესპონდენტს მოკლულა რიკიეო ოცდაათ კაციამდე.

მედიკოსი ოჯახის ამბობა.
გაზეთები გადმოგვცემენ, რომ ბერლინში ერთი პარიკმახერი ჯადოლოდ იყო დარჩენილი. საშინელ გაკრებებს განიცდიდა. იმდენსაც ვერა შეუძლებდა, რომ ლუქა-პური მიეწვდია შვილებისათვის. 20 ნოემბერს ამ პარიკმახერს ჯერ შვილები დაუბოძია, მეორე კი და ბოლოს თითონაც მოუკლავს თავი. ეს საშინელი დრამა გაკრებებით არის გამოწვეული.

საკლავო ბრძოლა საფრანგეთში.
კლერკალები არა სტრეზბინ და კვლავ განაგრძებენ ბრძოლას საერთო სკოლის წინააღმდეგ. პარიკი-კლერკი ეპისკოპოსებს გადაუშინავთ სახელმძღვანელოები და დაუწერიათ. სხვათა შორის დაუწერიათ პუარსონის სახელმძღვანელო მარათის შესახებ. ამ სახელმძღვანელოში თურმე სწერია, რომ რწმენა უნდა ეს არსების შესახებ ცრუ-მარწმენაობა, ამასთან ჩამომავლობით ბოროტება უარ-ყოფილია ამ წიგნში. რადიკალური პრესა აღშფოთებულია.

ბულია ეპისკოპოსების საქციელით და პორტეტს აცხადებენ. ეპისკოპოსები არ უნდა ერიოდნენ სკოლის საქმეებში.

სპარსეთის წინადადება.
სპარსეთის ელჩი ორჯულ ინახულა დიდი ვეზირი და განუცხადა სპარსეთის მთავრობა დიდ სახელმწიფოთ მიმართავს თუ სპარსეთიდან ჯარს არ გაიყვანოთ. ჯერ გამორკვეული არ არის, რა გზას დაადგება ოსმალეთის მთავრობა. გაიწვევს ჯარს თუ არა. გუშინდელი ცნობით მინისტრთა საბჭო იმის მოსახეყოფილა, რომ ახალი ჯარი გაიწვევოს სპარსეთში.

გაზეთების სიტყვით, სპარსეთის მთავრობა თავის სტამბოლელ ელჩს გაიწვევს, თუ ვერ მოახერხა ჯარის გაყვანა.

ენებრები და ბალკანეთის ფედერაცია.
ენებრები ბერლინში იყო და ესლასი გაემგზავრა ბელგრადისა და სოფისკენ. ფიქრობენ, ენებრების წავლის მხანი არის აგრეთვე გასწოვს ბალკანეთის სახელმწიფოთა ფედერაციის სასარგებლოდ სერბი-ისა და ბოლგარიის სატახტო ქალაქებში ენებრები ინახულებს პოლიტიკურ მოღვაწეთ და მოელაპარაკება იმთ სამოქმედო ტაქტიკაზე.

კრესი

სიკვდილი და სხვა. სიკვდილით დასჯა გადაწყვეტილი აქვთ: ეკატერინოსლავში 4, პერში 2, ოდესაში 1, უფაში 2, სტაროპოლში 1, რევაში 1 კაცი. სიკვდილით დასჯეს: ნოვოჩერკასკში 1, რევაში 1, ეკატერინოსლავში 2, უფაში 1, ტომსკში 3 კაცი.

საფრანგეთის პარლამენტის დებულებები. „რუსი. ვედ.“ სიტყვით მომავალ წლის თებერვლის პირველ რიცხვში რუსეთის დასავლეთიერებად ჩამოვლენ საფრანგეთის პარლამენტის დებულებები.

ეპისკოპოსი გერმანია და ლა-ტეატრისა საბერლინ კაპუკინა გერმანია იმუშავებს თურქ მისიანებას ქლანდელ ლიტერატურის შესახებ. თავის მოხსენებას გერმანეი სინოდს წარუდგენს. გერმანეის აზრით თელი ქლანდელი ლიტერატურა მკითხველთაგანის გარდა, „კრამაღლიერა“, ხალხსა ჰყვანის და ამიტომ უნდა მოიხსოსო. გერმანეი მოხსენებასთან ერთად წარადგენს „კრამაღლიერა“ მწერლების და მათ ნსწარმოებთ სიას.

მართლმადიდებლობიდან სხვა
სარწმუნოებაში გადასვლა. შინაგან საქმეთა სამინისტროს ცნობებით, 1906 წლის 17 აპრილიდან ამა წლის პირველ იანვრამდე მართლმადიდებლობიდან სხვა სარწმუნოებაში გადასვლა 300,000 კაცი.

წერილი რედ. მიხარტ

(პასუხის პასუხი მღვ. დ. დეკანოზიშვილს)
ჩემდა სამწუხაროდ, მღვ. ნინოკაშვილს საპასუხო წერილის შემდეგ წავიკითხე მღვ. დიმიტრი დეკანოზიშვილის ჩემდამი მამართლ წერილი („ფაუსტი“ № 197), ვითომ მე თელავ-სიანდის სამღვდლოების დებუტატთა კრებაზე სანთლის საწყობის შესახებ მღვ. დ. დეკანოზიშვილს საქციელი სისწრაფით აუღმენა: „დროებისა“ მე-147 ნომრში. ჩემი წერილის სპარსეთის განმარტება ალაო სჭირია, რადგან მღვ. ნინოკაშვილმა დადასტურა თავის წერილში (დროება № 228) ჩემი სიმართლე და სამედიტაციო სასამართლო ხომ ნათელ ჰყო თავისი განმარტების გამოცხადება („რ.“ № 228): მხოლოდ თვით მღვ. დიმიტრი დეკანოზიშვილის წერილი სასაქლოა, სამწუხარო რომ არ იყოს. სასაცილოა თავისი შინაარსი, სამწუხაროა მიტომ, რომ ის დეკანოზიშვილი, რომელიც კრების შემდეგ ერთი კვირა სახლში იყო ჩაკეტილი და საზოგადოებას ვეღარ ეჩვენებოდა, იმდენ გამბედაობას ეკლავ იჩენს, რომ გაზეთის ფურცლებზე საჩივრულად გამოდის...

დამწერ.
ბანი რედაქტორა გთხოვთ დაგვიბე-ლოთ თქვენის გაზეთის მახლობელ ნომერში შემდეგი:
როგორც მკითხველებსაც მოეხსენებთ, „სოფრანის“ ანხანგობას თავის წარმომადგენლად ჰყავს ბანი გაჩეხილად, რომელმაც გაჩეხა აგენტები თითქმის ყველა დამაქალაქში, განსაკუთრებულ პირობებში; როგორც კი ვიცით, უფრო ადვილია ჰყავდეს „სოფრანის“ ანხანგობის ბეჭდით ნაწარმოებს, საკვირველია, კადივით, ასეთი აგენტები ბან გაჩეხილად ჰყავდა თელავში, კოტე ონიკაშვილი, რომელმაც, სხვათა შორის, მოგვწერინა ჩვენც ხელი „ჩანთა“.

გზე“, ე. ი. მიიღო ფული და დავიკიდა „სოფრანის“ ანხანგობის სახელით დაბალი ივრკინა, მაგრამ დეკანოზიშვილს არცაა ახსნა, თუ რატომ ბანი გაჩეხილად ამბობს, რაკაქვილ-ჩქე ქუთუ ქსოვს და იმიტომ არ ეფუგანოთ. დავიკივით, თითონ ბანი გაჩეხილად კარგად არ იცის, რომ იურიდიულად და ხნად არ ვადაც ჩვენ წინაშე ის არის პასუხისმგებელი, როგორც მმართველი „სოფრანის“ ანხანგობისა. ბან ონიკაშვილი ჩვენ წყუბნით, როგორც ბან გაჩეხილად ჰყავს და ის რა პირობებით იყო მასთან, ჩვენს საქმეა. რად დავიკიდა ასე საქმე, რომ ბეს აღმატა მასთან ნდობა? თავის მიერ გაფუჭებულ სკმე თუთონზე გააწოვარდა და არა ჩვენ. ამიტომ გადაჭრით გთხოვთ, გამოგვგზავნო „ჩანთა“, რომელიც უკიდოდ ხანი გამოსულა. ზოგა ყდის ფაქტს გვაქვს დამატებული, რომელიც ონიკაშვილს ფულთან ერთად ბან გაჩეხილასთან გაუგზავნია.

სასწავლ. ონისიმე გ. კიკაძე, ვანდ აბაზაძე, გეგუტა მამუკაძე, მარტინა გერგეიძე, ზაქარია მარგალიტა, დავით ბრედლაძე, სოლომონ გ. ანტუშვილი, გიორგი თანხმეიძე.

განცხადება

მ. ს. ხუნდაძე დაბრუნდა ქუთაისში

იფებს მინაგ., ქალ., მე. და სხვად, ავადმყოფებს. დილით 9—11 ს., საღამოთი 6—7 საათ. ოთხშაბათობით დათმობს უფასოდ იფებს.

მარგალიტის მარკო საგვარდლო

მარკო. ნასასარდლო
დაარსებულია 1880 წელს. (გოთინკოვის ძეგლის პირდაპირ)

ყოველ დღე, გვირგვინს გარდა დილით:

ბ. ა. ნახანდარი: 11—12 ს. ქრეთული, ენერგიული (სივლ.) ავად.

მ. მ. ჩიქაძე: 9/4—10 ს. თვალის, სა, შინაგანი და ნერვებისა.

მ. მ. ბახანდარი: 10—11 ს. საბერი, ქალბებისა და ბავშვებისა.

მ. გ. მუხომი: 10—12 ს. ყურისა, კვირისა და ყელისა.

მ. გ. გვერდიაძე: 11—12 ს. კანთის, აიდილის, კენერის, სა, და ქათულისა.

მ. გ. მუხომი: 13—14 ს. მინაგ, ბავშვებისა და ყველა სახისა.

მ. ა. კარაქაძე: 14—15 ს. მინაგ, გან და საბავშვო.

მ. ა. ალბაძე: 12—14 ს. შინაგანი, ქალბებისა და ბავშვებისა.

მ. გ. გვერდიაძე-ნეგელი: 12—1 ს. სახე, ქალ